

ИЗВЈЕШТАЈ РЕЦЕНЗЕНТА ЗА СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ

Подаци о високошколској установи		
Назив, адреса и е-mail адреса институције	Независни универзитет Бања Лука; Вељка Млађеновића 12 Е; info@nubl.org	
Интернет адреса	www.nubl.org	
Назив, број и датумакта о оснивању	Рјешење о оснивању Независног универзитета за политичке и друштвене науке Бања Лука; број улошка 5-82-000 Бања Лука од 11.10.2006. године	
Пореско-идентификациони број (ПИБ)	44402522740000	
Матични број додијељен од Републичког завода за статистику	11011225	
Име, презиме и адреса (назив и сједиште) оснивача	Зоран Калинић; Саве Мркаља 3, 78 000 Бања Лука	
Број и датум одлуке о именовању лица овлашћеног за заступање	Одлука о избору ректора Независног универзитета Бања Лука број 71-7 278-2/17 од 25.10.2017. године	
Број и датум дозволе за рад високошколске установе	07.023/602-2086/09 од 01.10.2009. године	
Број и датум дозволе за рад ван сједишта	-----	
Организационе јединице које се посјећују и одговорна лица	Педагошки факултет; проф. др Миломир В. Мартић	
Контакт особа (за посјету)	Секретар НУБЛ-а	
Број телефона	051/456-611	
Програми пријављени за евалуацију		
Назив студијског програма:	Ниво студија	Назив(и) излазних квалификација
Предшколско васпитање	Први циклус	Дипломирани васпитач предшколске дјеце

ДОБРЕ СТРАНЕ:

Независни универзитет Бања Лука посједује званично усвојен документ Политике осигурања квалитета ВШУ и документе који регулишу начин њеног доношења. Политика осигурања квалитета је регулисана кроз документе као што су Статут, Правилници, Стратегија и сл., који су објављени на веб страници Универзитета и доступни су јавности на увид:

[Статут НУБЛ-а ступио на снагу, 20. 1. 2012. године \(сагласност министарства просвјете и културе бр. 07.023/612-479-1/11 \)](#)

[Правила о студирању на првом и другом циклусу студија донесена 4.2.2016. године, бр. 71-1-021-2/16](#)

[Стратегија развоја Независног универзитета Бања Лука](#)

[Стратегија обезбјеђења квалитета НУБЛ 2012](#)

Студенти Педагошког факултета, односно Студијског програма предшколског васпитања имају могућност учешћа у процесу обезбјеђења квалитета на Универзитету. Представници студента имају могућност учешћа у тијелима која су задужена за квалитет наставног процеса и услове рада као што су Комисија за самовредновање и обезбјеђење квалитета, Наставно-научно вијећа и Сенат Универзитета. [Правилник о студентском вредновању квалитета студија](#) студентима даје могућност учешћа у осигурању квалитета студијских програма. Такође, Универзитет омогућава студентима облике студентског организовања и дјеловања, основан је Студентски парламент.

У самоевалуацијском извјештају наводи се да је Независни универзитет потписник споразума о сарадњи са бројним високошколским установама са основним циљем да се осигура ширење и размјена образовног и научног искуства, са нагласком на даљи развој и унапређење знања и стицање вјештина студената и наставног особља како би се омогућило успјешно вођење процеса реформи високог образовања и интегрисање ових високошколских установа у европски образовни систем. Међутим, иако је у самоевалуацијском извјештају наведен већи број високошколских установа са којима су закључени Споразуми о сарадњи увидом у документацију увиђамо да је једина високошколска институција која је еквивалентна Педагошком факултету, односно Студијском програму предшколског васпитања Педагошки факултет у Јагодини.

Независни универзитет Бања Лука обезбјеђује дугорочна финансијска средства неопходна за финансирање свих кључних активности Факултета. Средства се обезбјеђују из школарина, улагања оснивача и других прихода, у складу са Законом. У вези с финансирањем они напомињу да су финансијски извори довољни да обезбједе несметан и квалитетан рад Факултета и извођење наставе у пуном обиму и по предвиђеном плану, који временски одговара трајању једног студијског програма.

Факултет стиче средства из школарина, иновација знања и стручног образовања и усавршавања, издавачке дјелатности, оснивачких права, пружања услуга трећим лицима, из пројеката и уговора у вези са реализацијом наставе, истраживања и научног рада, као и из осталих извора (поклон, донација).

Трошкови Факултета су: обезбјеђивање услова за извођење наставе и вјежби, набавке све потребне опреме за извођење наставе и вјежби, опремање лабораторија, обављање научног рада који је у функцији подизања квалитета наставе, научно и стручно усавршавање наставника, сарадника и других запослених, подстицање развоја наставно-научног подмлатка, студијске екскурзије, теренски и практични рад студената, библиотечки фонд, модернизовање рачунарске учионице, међународна сарадња, издавачка дјелатност, трошкови рада и развоја информационог система као подршке наставном процесу, рад студентског парламента и удружења студената, трошкови текућег пословања, зараде

запослених у складу са Законом, инвестиције и други трошкови за намјене у складу са Законом.

Можемо закључити да у погледу расподеле финансијских средстава Независни универзитет Бања Лука има рационалан план.

Сенат Универзитета је именовао Комисију за израду Извјештаја о самовредновању Универзитета, коју је задужио да припреми форму и минималне елементе израде извјештаја по организационим јединицама и Универзитету. Све организационе јединице су у складу са тим образовале своје Комисије за израду Извјештаја, које су биле задужене да поступку израде у потпуности координишу и направе задужења на свакој организационој јединици.

Студенти су упознати са правилима студирања и процедуром жалбе и документи су им стално доступни (web сајт, студентска служба, огласна табла). [Правилником о студирању](#) на првом и другом циклусу је утвђена процедура улагања приговора студента на квалитет наставе или оцјену или других текућих питања.

На овом студијском програму, до сада није било покретања жалби на поступке оцјењивања. Факултет посједује [Правилник о избору у звања](#) који утврђује поступак и услове избора академског особља у одговарајуће звање.

Независни универзитет Бања Лука има израђену стратегију комуницирања. Стратегија комуницирања Универзитета је стратешки документ који дефинише осмишљено, цјеловито и планско комуницирање са јавношћу. Стратегија има за циљ да унаприједи комуникацију Универзитета како унутар саме установе тако и ефикасну комуникацију са екстерном јавношћу.

СЛАБЕ СТРАНЕ:

Нису наведени референтни студијски програми нити су објашњене стручне сличности и разлике. У самовалуацијском извјештају се наводи усклађеност са силабусима репрезентативних страних високошколских установа, али нама документације која потврђује ту тврдњу.

Стандарди за Студијски програм предшколског васпитања, исходи учења и компетенције свршених студената – дипломираних васпитача предшколске дјеце су у самовалуацијском извјештају дати уопштено без јасне дистинкције међу различитим професионалним усмјерењима који се образују у овој високошколској институцији. Исходи и компетенције свршених студента, будућих просвјетних радника се декларативно описују. Изостају прецизна одређења исхода и компетенција дипломираног васпитача предшколске дјеце.

Према наводима евалуатора, исходи учења свих студијских програма, који обједињавају знања, вјештине и разумијевање које ће студенти добити завршетком студијских програма односе се на остварење циљева студијских програма који су образложени у приложеним материјалима за добијање лиценце, односно дозволе за рад студијских програма. Међутим, увидом у приложену документацију, посебно силабусе свих појединих предмета који су предвиђени наставним планом Студијског програма предшколског васпитања – I циклуса студија нема доказа њихове остваривости. Дакле, студијски програм нема јасно дефинисане образовне циљеве који су усклађени са стратешким документима, односно не постоје докази њихове остваривости.

Исходи учења су дефинисани у силабусима појединих наставних предмета. Међутим, детаљнијим увидом у достављене силабусе уочене су нелогичности у погледу образовања стручног профила – дипломирани васпитач предшколске дјеце:

- Наставним планом обухваћено је пет психолошких научних дисциплина, од којих су четири обавезна предмета и један изборни; За *Педагошку психологију* недостаје силабус;
- Наставни план садржи седам општих педагошких научних дисциплина од којих само двије припадају „фундаменту струке“ и то *Предшколска педагогија* и *Припрема дјетета за полазак у школу*;
- Међу методикама појединих наставних предмета је велика неусклађеност у погледу часова и ЕЦТС бодова. Примјер ове тврдње је однос између *Методика елементарних математичких појмова* и *Методике развоја говора*. Математичке компетенције и компетенције за реализацију васпитно-образовних активности из методике формирања основних математичких појмова свршени студенти – дипломирани васпитачи предшколске дјеце стичу из пет предмета: *Математика*, *Математика са елементарним математичким појмовима*, *Методика елементарних математичких појмова I*, *Методика елементарних математичких појмова II* и *Методика елементарних математичких појмова III*. С друге стране *Методика развоја говора* се слуша у виду једног предмета на другој години студија, четврти семестар (2+2, 4 ЕЦТС) што свакао само по себи није проблем уколико се настава из овог предмета реализује на адекватан начин и уколико студенти имају потребна предзнања из ове области. Међутим, овдје је више акценат на томе да постоје велике разлике у одређеним областима;
- Силабуси одређених наставних предмета су више усмјерени на образовање дипломираног професора разредне наставе него на дипломираног васпитача предшколске дјеце. Конкретан примјер за то су постављени исходи у силабусу *Методике наставе ликовне културе* који гласе : *Оспособити ученика да визуелно опажа и естетски процјењује*;
- У силабусима појединих наставних предмета исходи нису наведени (*Методика упознавања околине I*, *Методика упознавања околине II*).

У приложеној документацији која се односи на наставни план и силабусе уочене су и одређене неправилности: Предмет *Предшколска педагогија* у наставном плану носи 6 ЕЦТС бодова, а у силабусу тог предмета наведено је 5 ЕЦТС бодова; недостаје силабус предмета *Педагошка психологија*.

Није израђена матрица исхода учења на нивоу студијског програма која јасно дефинише у оквиру којег предмета, у којем обиму и кроз које активности се остварују дефинисани исходи учења.

Нема доказа који указују на то да се програми ревидирају, те да се периодично врше измјене.

Као један од кључних елемената достизању циљева из болоњског процеса Педагошки факултет Независног универзитета Бања Лука наглашава потребу стављања студента у први план, у процесу наставних као и у процесу ваннаставних активности.

У самоевалуацијском извјештају наводи се да студенти Педагошког факултета у процесу ваннаставних активности вријеме проводе као активни чланови разних секција и удружења, које активно раде на НУБЛ-у, те да се укључују у научно-истраживачки рад. Међутим, нема документације која потврђује ову констатацију.

У самоевалуацијском извјештају и силабусима предметима стручна пракса студената се

сматра важном компонентом оспособљавања студената за рад са дјецом предшколског узраста.

Такође, у извјештају је наведено и то да су ради остваривања тог циља потписани споразуми са многим предшколским установама. Недостаје документација која потврђује тај исказ. Поред тога, нема приложене документације о начину извођења стручне праксе у институцијама предшколског васпитања.

Нема званично усвојеног документа који дефинише сврху и циљеве израде завршног рада и који садржи одговарајуће индикаторе за оцјењивање.

Иако у документацији НУБЛ-а постоји [Правилник о студентском вредновању](#) којим се уређују циљ, области, начела, методе и стандарди поступка вредновања квалитета студија на Независном универзитету Бања Лука и факултета у саставу Универзитета, од стране студената, нису приложени докази који потврђују да се на овој високошколској институцији обавља периодично мјерење задовољства студената (и дипломираних) стеченим знањима и вјештинама на студијском програму.

Из силабуса појединих наставних предмета предвиђених овим студијским програмом имплицира да се у наставном процесу примјењују савремене методе учења, али нема доказа који потврђују да студенти директно учествују у креирању студијских програма, процеса учења и подучавања.

Није документован начин на који се врши признавање квалификација стечених у другим установама и образовним системима.

На основу достављене документације не може се извршити увид у компетентност и напредовање наставног и сарадничког кадра који изводи наставу на Студијском програму предшколског васпитања. Од докумената су достављене само биографије једног броја ангажованих наставника и сарадника. У самовалуацијском извјештају наводи се да Педагошки факултет нема проблема са наставним кадром те да је на вријеме обезбиједио довољан % одговорних наставника за сваку академску годину.

Напомињу и то да прије почетка сваке академске године утврђује се потребан број наставника и сарадника у односу на уписани број студената на студијском програму.

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

- Независни Универзитет Бања Лука има доста израђених правилника. У складу с њиховом примјеном пожељно је водити и адекватну документацију.

-Ускладити Студијски програм предшколског васпитања са референтним студијским програмима уз прецизно објашњење сличности и разлика међу њима. То свакако не подразумијева потпуну усклађеност студијских програма, већ одређене сличности које произилазе из правила струке. Поред тога, није пожељно ослањати се само на програме других земаља.

- Излазне компетенције студената које су обухваћене садржајима у оквиру силабуса предмета потребно је равномерно распоредити по предметима.

- Неопходно је прецизно и јасно дефинисати исходе и компетенције дипломираног васпитача предшколске дјеце.

- Пожељно је израдити матрицу исхода учења на нивоу студијског програма која јасно дефинише у оквиру којег предмета, у којем обиму и кроз које активности се остварују

дефинисани исходи учења. Матрица исхода учења је добар показатељ начина ревидирања програма и унапређења квалитета наставе.

- Анализа исхода појединих наставних предмета указује на то да је потребно ревидирати план и програм и испитати потребу њихове реализације:

Примјер - Развојна психологија I: Исходи учења – компетенције: Студент је упознат са историјатом, истраживачким методама и основним појмовима РП, као и најзначајнијим теоријама развоја те биолошким, психолошким и социјалним аспектима развоја
Развојна психологија 2: Исходи учења – компетенције: Студент је упознат са фазама цијеложивотног развоја, факторима који су значајни за исти, те способан да препозна карактеристике појединих фаза и евентуална одступања

Напомена: Тематске области Развојне психологије II су више усмјерене на развојне карактеристике периода адолесценције и одраслог доба. Иако нису достављени сви силабуси предмета који припадају психолошким научним дисциплинама на основу анализе исхода достављених силабуса евидентна је потреба сажимања њихових садржаја и у складу с тим ревидирање предмета из области психологије. Такође, то подразумијева јасно дефинисане исходе.

У општим педагошким научним дисциплинама, по узору на психолошке научне дисциплине неопходно је извршити детаљну анализу свих предмета и постављених исхода.

Примјер - Дидактика - Исходи учења (компетенције): Студенти ће: усвојити основна дидактичка знања и способност за разумијевање циљева и задатака наставе; бити оспособљени за курикуларно обликовање садржаја, исхода образовања, стваралачку употребу наставних метода и метода васпитно-образовног рада у предшколским установама, облика, дидактичких медија, стратегија у процесу планирања, реализације и евалуације наставног и васпитно-образовног процеса.

Методика васпитно-образовног рада: Исходи учења – компетенције: самостално планирање, креирање, руковођење и евалуација васпитнообразовног процеса у вртићу;

Постављени исходи ова два предмета се dobrим дијелом преклапају. Поред тога, отворено је питање да ли је *Дидактика* потребна будућим дипломираним васпитачима предшколске дјеце. Наиме, Дидактика је наука о настави, а у институцијама предшколског васпитања се не реализује настава, већ се одвија васпитно-образовни процес.

- У наставни план је пожељно инкорпорирати већи број предмета који припадају „фундаменту струке“.
- Ускладити или приближити методике појединих наставних предмета у погледу часова и ЕЦТС бодова.
- Усмјерити силабусе свих наставних предмета на компетенције дипломираних васпитача предшколске дјеце.
- Отклонити све неправилности у документацији.
- Настојати да се обезбиди стално запослени наставни кадар који ће се континуирано развијати.

МЈЕСТО И ДАТУМ: _____

ПОТПИС РЕЦЕНЗЕНТА: _____